

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Praha, Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Praha 17.12.2014
čj. UKZUZ 098781/2014

Zpráva č. 20 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 27.10.–31.12.2014

1. Počasí

Počasí ve sledovaném období bylo velice proměnlivé. Chladné období se ve vlnách střídalo s neobvykle teplým obdobím. Teplejší průběh počasí však převládal. Na několik dnů vysvitlo zpoza mraků i slunce. První mrazík dorazil 29. října s noční teplotou -1,1 °C. Nejchladnější ráno celého období s teplotou -5 °C bylo 9. prosince. Celodenní mráz byl naměřen dne 2. prosince. Na území oblasti byly opět zaznamenány velmi rozdílné srážky. Za celé období spadlo lokálně až 40 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Vlhký a mokrý podzim lokálně oddálil termín setí pšenice ozimé. Setí místy probíhalo až do poloviny listopadu. Vlivem teplého počasí i tyto později seté porosty dobře vzešly. V porostech se prováděla chemická regulace růstu řepky ozimé. Na polích se hnojilo průmyslovými i statkovými hnojivy. Prováděla se orba a diskování. Pokračoval odvoz sklizené cukrovky z polních úložišť do cukrovaru. Všeobecně byly sledovány výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** v trvalých porostech (vojtěšky, TTP, sady) a v porostech pšenice ozimé. Podniky v současnosti dokončují aplikaci rodenticidu. Neobvykle teplé počasí v průběhu sledovaného období způsobilo nakvétání některých druhů rostlin. Sledované porosty ozimů jsou dobře vzešlé. Listy ozimých řepky jsou narostlé jako hlávkové zelí. Zdravotní stav prohlédnutých porostů je před obdobím zimního klidu celkově dobrý. Pozemky byly po celé sledované období bez sněhové pokrývky.

OBILNINY

Některé porosty ozimých ječmenů jsou velmi husté a místy plošně žloutnou (Berounsko, Příbramsko). V porostech podezřelých z výskytu **virových zakrslostí** bylo v rámci oblasti odebráno celkem 20 vzorků.

PŠENICE OZIMÁ (RF 13-25 BBCH)

(fáze 3. listu, 3. list rozvinutý - pátá odnož viditelná)

V porostech podezřelých z výskytu **virových zakrslostí** bylo v rámci oblasti odebráno celkem 9 vzorků. Pouze v 1 odebraném vzorku z okresu Praha-východ (Kostelní Hlavno) byl laboratorně potvrzen výskyt **virové žluté zakrslosti pšenice (Barley yellow dwarf virus BYDV)**. Výskyt **virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus WDV)** nebyl ve vzorcích potvrzen.

První slabý výskyt **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia recondita*)** pozorován v okresech Kladno (Kačice, 15.12.) a Rakovník (Kolešovice, Přílepy, 1.12.).

První slabé výskyty **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** zjištěny v okresech Benešov (Poříčí nad Sázavou, 28.11.) a Příbram (Kosova Hora, 12.12.).

Trvající slabé výskyty **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** zjištěny na odnožích v okresech Kladno (Srbeč, Kačice, 15.11.) a Rakovník (Kolešovice, Krakovec, 13.11.). První slabý výskyt zjištěn v okrese Příbram (Kosova Hora, 12.12.).

V rámci průzkumu **snětivosti pšenice (*Tilletia* spp.)** bylo při sklizni porostů na pozorovacích bodech a z dalších náhodně zvolených porostů pšenice ozimé odebráno celkem 67 vzorků. Z nich bylo 20 vzorků pozitivních na výskyt původců snětivosti. Původce mazlavé snětivosti pšenice *Tilletia caries* zjištěn u 7 vzorků, původce zakrslé snětivosti pšenice *T. controversa* zjištěn u 13 vzorků. Směsná infekce *T. caries* + *T. controversa* potvrzena u 2 vzorků. Směsné infekce *T. caries* + *T. laevis*, *T. caries* + *T. controversa* + *T. laevis* a samostatný výskyt *T. laevis* nebyl v odebraných vzorcích zjištěn.

Střední výskyty **mšice střeňchové (*Rhopalosiphum padi*)** na odnožích sledovány v okrese Kladno (Kačice, 15.12.). Pokračující slabé výskyty pozorovány v okrese Rakovník Hředle, Krakovec, 15.12.).

V okresech Kladno (Černuc, Dřínov, Ledčice, Miletice u Velvar), Kutná Hora (Chotusice, Žehušice), Mělník (Chlumín, Choroušky, Chorušice, Obříství, Tupadly, Úpor, Zálezlice), Kolín (Třebovle), Mladá Boleslav (Bezno, Bukovno), Nymburk (Kostomlaty nad Labem, Velenice) a Rakovník (Kněževs) hlášeny střední až lokálně silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**. Porosty byly většinou ošetřeny rodenticidy.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²), resp. cca 140 kroků a vynásobením desetkrát.

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se na podzim zjistí více než 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a ÚKZÚZ a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

JEČMEN OZIMÝ (RF 21-25 BBCH)

(prvá odnož viditelná, počátek odnožování - pátá odnož viditelná)

V okresech Beroun a Příbram sledováno od poloviny listopadu lokálně na souvratích **žloutnutí listů** rostlin v ohniscích, způsobené přemokřením a nedostatkem vzduchu v půdě.

V porostech podezřelých z výskytu **virových zakrslostí** bylo v rámci oblasti odebráno celkem 11 vzorků. U 2 odebraných vzorků z okresů Mělník (Liblice) a Rakovník (Senec) byl laboratorně potvrzen výskyt **virové žluté zakrslosti ječmene (*Barley yellow dwarf virus BYDV*)**. Výskyt **virové zakrslosti ječmene (*Wheat dwarf virus WDV*)** nebyl ve vzorcích potvrzen.

Zjištěn první slabý výskyt **hnědé rzivosti ječmene (*Puccinia hordei*)** v okrese Rakovník (Krakovec, 7.11.).

První slabé a následně již střední výskyty **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** zjištěny v okresech Kladno (Hradečno, slabé - 10.11., střední - 16.11.) a Kutná Hora (Nové Dvory u Kutné Hory, 20.11.).

Pokračující slabý výskyt **sítovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** sledován v okresech Kladno (Hradečno, 10.11.) a Příbram (Bubovice u Březnice, 14.11., Kosova Hora, 12.12.). První slabý výskyt zjištěn v okresech Benešov (Pocerady, 28.11.) a Rakovník (Krupá, Senec, 7.11.).

Zjištěn první a hned střední výskyt **mšice střeňchové (*Rhopalosiphum padi*)** v okrese Rakovník (Krakovec, 7.11.).

Na sledovaných pozemcích s porosty ozimých ječmenů v rámci celé oblasti zjištěny maximálně slabé výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**.

OLEJNINY

REPKA OZIMÁ (RF 19 BBCH)

(6 až 9 a více listů vyvinuto)

Na spodních listech rostlin se objevují první slabé příznaky **fomového černání stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*)** v okresech Benešov (Mrač, 28.11.) a Beroun (Králov Dvůr, 4.12.). Opakované slabé výskyty sledovány v okresech Kladno (Čelechovice, 15.12.), Příbram (Pročevily, 14.11., Kosova Hora, 12.12.) a Rakovník (Jesenice, Veclov, 10.12.).

Opakovaně sledován výskyt **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)** na listech při okrajích pozemků v okrese Nymburk (Poděbrady, 25.11.).

Silné výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** v koloniích na listech zjištěny v okresech Kutná Hora (Jakub, 31.10.), Praha-západ (Tursko, 16.12.) a Příbram (Pročevily, 29.10.). Slabé výskyty sledovány v okresech Beroun (Chlustina, 4.11.), Kladno (Čelechovice, 16.12.), Praha-východ (Klecany, 16.12.) a Rakovník (Janov, Kroučová, 10.12.). První slabý výskyt přezimujících vajíček sledován v okresech Benešov (Mrač, 28.11.) a Beroun (Králov Dvůr, 4.12.).

Slabé výskyty hálek na kořenech způsobených **krytonoscem zelným (*Ceutorhynchus pleurostigma*)** sledovány opakovaně v okrese Rakovník (Senec, 27.11.).

Na sledovaných pozemcích s porosty ozimých řepok byly v rámci celé oblasti zjištěny maximálně slabé výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**.

PASTVINY, LOUKY, TTP

TTP, Víceleté pícniny

Střední a silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** pozorovány v travních porostech v okresech Příbram (silné - Bubovice, Pročevily, Vševely, střední – Lhotka u Dobříše) a Rakovník (střední – Skryje nad Berounkou). Ve víceletých pícninách silné výskyty sledovány v okresech Kolín (Kořenice) a Příbram (Hudčice, Pňovice), střední výskyty zjištěny v okrese Rakovník (Kněževes).

Ošetření se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se na jaře zjistí více než 50, v létě více než 300 a na podzim více než 1000 užívaných východů z nor na 1 ha. Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby a ÚKZÚZ a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

OVOCNÉ DŘEVINY

JABLOŇ, SLIVŇ (RF 00 BBCH)

(zimní dormance, pupeny uzavřeny a kryty šupinami)

Zjištěny střední výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** v okresech Kolín (Tismice), Mladá Boleslav (Kdanice) a Praha-východ (Drasty).

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan a Ing. Josef Zajíc